

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 19

Maribor, dne 16. februarja 1910.

Letnik II.

Nedeljska manifestacija.

Vedno in vedno nam dohajajo nova poročila, kako je bilo v nedeljo naše ljudstvo navdušeno za nastop poslancev S. K. Z. Tolažba nekaterih, da bodo ostali naši poslanci osamljeni, se je razblinila v nič. Ednotno in združeno stoji vse slovensko ljudstvo za svojimi poslanci in jim daje oporo, ki jo ne stre nobena še tako nasilna nemška večina. To je za gotove kroge sicer hudo, a se ne da spremeniti. Slovensko štajersko ljudstvo je glasno povedalo vsemu svetu, da hoče odstraniti nemško strahovlado in to drži in bo držalo. Kako je ta jasna in odločna beseda velevažnega pomena, kaže vtis, ki ga je napravila na javnost.

Slovensko ljudstvo vseh pokrajin z navdušenjem pozdravlja naš energičen boj. Sliši velepomembno geslo: Samouprava za Spodnji Štajer in se veseli. Gleda v bodočnost in vidi svit lepših dni, ker se je štajersko ljudstvo pričelo tako močato boriti z ohlim nemštvom.

Naši kranjski somišljeniki so dali duška svojemu veselju na izvanreden način. V nedeljo dne 13. t. m. je bil shod S. L. S. v Polhovem Gradcu na Kranjskem in na tem shodu se je z velikim navdušenjem sprejela resolucija, ki „odobruje boj poslancev Vseslovenske ljudske stranke zoper protislovensko vladlo in občuduje nastop poslancev Vseslovenske ljudske stranke v štajerskem deželnem zboru.“ Ta resolucija govori folijante. Zastarele zgodovinske meje so padle in slovensko ljudstvo vseh pokrajin se čuti kot eno. Vsi naporu naših nemških neprijateljev, ki so nas s razcepljenjem v več delov, hoteli tem lažje vničiti, so se izjalovili; slovensko ljudstvo je enega duha, enim misli!

To čutijo nemški krogi in to jih boli. Ta bol posebno jasno odseva iz članka večerne „Tagespošte“ od 15. t. m. Najprvo člankar razlaga, kako je lahko pridobiti naše nevedno ljudstvo za take resolucije, kakor so bile sprejete na nedeljskih shodih. Ako bi bil gospod zraven in bi bil videl nepopisno navdušenje, ki je spontano privrelo na dan, bi mislil drugače. Po-

tem pa na dolgo razlaga, da je geslo: Proč od Gradca! za nas škodljivo in nas očetovsko svari, naj se ne damo zapeljati k takemu koraku, ki bi nas prisilil, da bi morali živeti samo ob kruhu in vodi. Hvala lepa, gospodje! Časi so minili, ko smo se ravnali po vaših nasvetih; sedaj smo že dovolj dorasli in vemo sami najbolj, kje nas čevelj žuli, zato si bomo znali že sami pomagati.

K poročilu v ponedeljkovi „Straži“ dodajemo še poročila o naslednjih shodih:

Pilštanj.

Političen shod v nedeljo se je obnesel prav dobro. Zbranih je bilo do 200 mož in fantov iz Pilštanj, Prevorja in Zagorja, in tudi nekaj iz Kozjega. Po pozdravu gospoda predsednika političnega društva za kozjanski okraj se je konstituiral novi odbor tega društva, ki je na tem shodu zopet oživel.

Potem je govoril deželnega glavarja namestnik gospod dr. Jankovič. Najprej si je prav pošteno privoščil hinavskega „Štajerca“, ki lažljivo zagovarja svoje nemške bratce in pravi, da so slovenski poslanci krivi, da se za ljudstvo ničesar ne doseže. Nato je gospod poslanec v dobro uro trajajočem govoru v prav jedrnatih besedah in na prav žalostnih vzgledih naslikal, kako se skrbi v Gradcu za Slovence, in kako se tam godi slovenskim poslancem.

Z velikim ogorčenjem so navzoči poslušali vse vnebovpijoče krivice, ki se nam godijo od strani nadutih nemških nacionalcev v deželnem zboru. Vsi zborovalci so z navdušenjem odobravalni odločen nastop naših vrljih poslancev in vsi so za to, da se boj nadaljuje do skrajnosti.

Zelo živahna je bila debata o nameravani novi železnici, ki bi naj prerezala kozjanski okraj, in pa o novi cesti čez Prevorje.

Z velikim odobravanjem so se enoglasno sprejele od predsednika, gospoda dekana Tomažiča, predlagane sledeče resolucije:

1. Mnogoštevilni zborovalci z največjim zadovoljenjem sprejmejo poročilo gospoda dr. Jankoviča, našega poslanca, o obstrukciji in izrekaajo njemu in vsem poslancem Slovenske kmečke zveze popolno zapužanje v nadaljnjem boju za pravice slovenskega naroda.

2. Zborovalci prosijo, da se poslanci tudi zana-prej potegujejo za naš ubogi, zapuščeni okraj, posebno naj po mogočnosti delujejo na to, da se cestni pro-

Ne da bi potrkal vstopi notri oče.

Vidno se je postaral poslednje dni.

— Veš!, pravi tihim glasom, da rad vidim jasno pred seboj! Somrak me umučil. Poznati hočem tvoje gorje in svojo nesrečo. Pripravljam se k baronu, toda slepo nočem tavati. Tu stojim pred teboj kot oče, na mestu božjem. Odpri mi svoje srce, meni treba poznati vse njegove želje!

Starec jezno in srpo zre na hčer.

Ana ga prime za roko in mu tihim glasom pove vse.

Starcu zaleskečejo oči, ko zve o možatem postopanju Št'astnega.

— Boš li šla danes?, vpraša hčerko ljubeznjivo in krotko.

— Ne!, odločno odgovori Ana in sree ji koprne krčevito.

Pomirjen odide oče k svoji ženi. Dolgo sta govorila brez hrupa, brez razburjenosti. Konečno se pripogne starček k soprog, prime jo za glavo z obema rokama in jo pritisne k svojemu licu. Imel je rosne oči.

Varinska se nasmeje vsled notranje blaženosti. Prvič je občutila neko lahkoto v srcu! Mir je bil med njim in njo! Tih, svet mir, dosežen po nekoli-koletnem pokornem zatajevanju.

Drugi dan je zopet govorilo vse mesto o Važeckem. — Kako bi tudi ne!

Zjutraj sreča na ulici Baranyja ter ga našeška z jahališkim bičem po ušesih in obličju. Vrhu tega so govorili o novih dvobojih.

Celi romani so se kovali, cele historije vedeli so pripovedovati radovedni ljudje.

Važecki gre po izvršeni kaznitvi starega Falstafa naravnost k Št'astnemu.

gram okrajnega zastopa kozjanskega izvede, in v prvi vrsti cesta čez Prevorje. Nadalje naj se skrbi, da se v slučaju zgradbe nove železnice od Rogatca proti jugu ozira na želje večine kozjanskega okraja.

Sv. Peter v Sav. dol.

Takega shoda pa še videl Št. Peter. Danes smo se pa postavili Šentpeterčani z našim poslancem. Sedaj so videli liberalci možatost in korajžo naših poslancev. Tako in podobno se je govorilo v nedeljo dne 13. t. m. proti večeru po cestah in potih med razhajajočimi se zborovalci.

Pa je bil tudi zares shod, na katerega je lahko ponosna S. K. Z. in njeni pristaši. Prostorna dvorana Zgankove gostilne je bila natlačeno polna vrljih, zavednih Savinčanov, gotovo nad 300, ki so se zbrali iz domače in vseh sosednih župnij. Videti je zborovalce iz Polzele, Braslovč, Št. Pavla, Griž, Žalca, Petrovč, Gotovelj in Ponikve.

Gospod poslanec Terglav je z njemu lastno korajžo živahno in obširno razkladal navzočim delovnim poslancem v zbornici v Gradcu. Pojasnil je tudi vzroke, ki so privedli naše poslance do skrajnosti, namreč do pota obstrukcije. Povedal je, kako se skrbi za gospodarski in kulturni napredek od strani deželne vlade za Srednji in Zgornji Štajer, in kako mačehovsko se delijo dobrote nam Spodnje-Štajercem. Omenil je tudi, da ima dežela približno 4 mil. kron primanjkljaja, in ker potreba dotično svoto pokriti, se je nameravalo zvišati doklade na zemljiški davek od 50 do 65—70%, čemur pa so se slovenski poslanci odločno po robu postavili, in posledica je bila: odgode-nje deželnega zbora.

Pojasnil je tudi, zakaj je glasoval za okvirni zakon glede davkov na pivo, ter je izrekel pri tej točki naslednje važne besede: „Cenjeni mi volilci! Pri volitvah meseca maja pretečenega leta ste šli vi zavedni Savinčani v boj za nas poslance, in sedaj pa gremo mi poslanci v Gradcu v boj za vas! Kar se moje osebe tiče, sem po resnem premišljevanju rajši se odločil glasovati za davek na pivo, kakor pa dopustiti, da se zvišajo doklade na zemljiški davek. Sicer pa, predragi mi zborovalci, danes stojim pred vašim sodnim stolom. Ako odobrujete moje postopanje v zbornici, vam je dana danes prilika, izkazati mi vaše zaupanje, ako pa obsodite moj nastop v Gradcu, ter mi izrazite nezaupanje, potem pa položim z mirno vestjo mandat v vaše roke nazaj in vi si lahko izberete drugega moža, ki bo boljše zastopal vaše koristi v Gradcu!“

— Gospod, izvolili ste poslata k meni poziv!, do mirno, kakor bi šlo za šalo, prišel sem vas obvestiti, da se midva ne bova bila!

Št'astny obledi.

— Še manje pa se bova tako pogajala!, odgovori silno jezno Vojteh Št'astny ter razburjeno zaškrablje z zobmi.

— A ne bodite tako strastni, gospod advokat. Cela stvar je treba mirno premisliti. S čim sem vas razžalil?

— Razžalili ste dekle in pa obitelj, katera mi je blizu!

Baron se nasmeje.

— Odpustite, kar je vam drago, dovolite, da bi bilo i meni. Vi ste se zagledali, istotako jaz; jaz pošteno mislim, nič manj nego vi. Čemu tedaj krvi? Od naji ne zavisi razsoditev tega spora. Predlagam sedaj vam: prosil sem gospodično polurnega razgovora; ponosna gozdna vila ni prišla. Toda stvar se mora dognati. Če pa gora ni hotela priti k Mohamedu, šel je Mohamed k gori. Na razpolaganje sem vam: voz moj stoji pred hišo! Pojdava oba naravnost skozi vrata ter opustiva pot skozi okno. In kar dostaje razžaljenja, gospod, to ni tako hudo. Prepustiva najin razpor Ani Varinski. Prisegam, da mi bo nje beseda — povelje!

Št'astnega so kar presenečile baronove besede; videl je, kako razburjajo njega lice muka, čut in pa strast.

— Da mi je poštenje Ane Varinske dragoceno, dokazal sem danes; različnimi pismeni označil sem to na Baranyja rudečem licu; podajte mi svojo desnico, bodiva prijatelja!

Važecki je govoril odkritosrečno, jasno.

(Konec prihodnjšč.)

PODLISTEK.

Dve sestri.

(Dalje.)

V. Nad vodo.

Nekdo potrka na duri.

Blagoslovljena roka! Št'astny gre iz sobe in ostavi v nji razburjeno devo, uničeno pred samo seboj, osramočeno, ponižno.

Na hodniku stala je Ana.

— Bože moj, i vi trpite, pravi dekle, videč njega obličje, izražajoče obupanje.

— Pred vami ni ničesar možno skrivati, Ana! Pred seboj imate blodnega, slabega moža! Toda on bo vse zopet popravil. Danes poskrbel sem vse, da se reši vaša čast. Ana, povem vam to zbog tega, ker ste močna deklica, sestri ničesar ne povejte. To bo moja poslednja usluga; to ni bahanje, to ni igra za junaka. Druge pomoči ni!

Vojteh žalostno pogleda Ano, toda z obličja mu je žarela odločnost.

Ani šine kri v glavo. Zopet nova zapletenost, zopet novi viharji.

— Pokoriti hočem sramotilca vašega; kako rad darujem življenje za vas, katerega vam posvetiti ne morem — ker je hočem darovati sestri vaši.

Molče stisne Ana Vojtehu roko in odide iz sobe. Jedva so jo nesli nogi. Bala se je za oba; toda v boli in tesnobi ni omagovala, na površje je prihajala nje ljubezen do divjega jezdeca.

Zdrkne na kolena ter moli pred podobo Križanega in goreče prosi pomoči iz nebes!

Te besede gospoda poslanca pa so izzvale pri ljudstvu hrupne in burne živio- in slava-klice gospodu Terglavu in S. K. Z.

Nato povzame besedo gospod predsednik shoda, župan Koren iz Petrovč, ter med drugim pravi, da ga jako veseli, da se nakana liberalnih kolovodji, spraviti ljudstvo Sav. doline v dvom nad poštenostjo poslancev S. K. Z., ni posrečila. Pozivlja vse navzoče, da ljubljenu rojaku poslancu Terglavu zakličejo trikratno živio, čemur so se vsi navzoči z navdušenjem odzvali.

Nato se je od gospoda dr. Jančiča stavljeni resolucija, ki je bila sprejeta že tudi v Št. Juriju, soglasno sprejela.

Po zaključanju shoda se je oglasil k besedi neki naprednjak, in je zahteval, da se mu še bolj natančno razloži postavo o davku na pivo.

Gospod poslanec ga vpraša, ali je bil ves čas pri govoru navzoč, kar je pritrdil. Potem vpraša zborovalce, ali so ga drugi vsi razumeli, kar so vsi z navdušenjem pritrdili. Nato pravi dotičnemu: „Drugokrat pa si ušesa povrtaj, da bodeš razumel, kaj se govori, za samo enega se ne izplača zopet od kraja pričeti!“

Tako jo je moral osramočen odkuriti proti Gotvljam.

Sv. Jurij ob Taboru.

Shoda, katera je sklicala Slovenska kmečka zveza v Savinski dolini, sta se izborna vršila.

Pri Sv. Juriju ob Taboru se je po ranem sv. opravilu zbralo v cerkveni hiši do 250 zavednih kmetov-gospodarjev, ki so z vidnim navdušenjem sledili besedam govornika, kateri je v vznesenih besedah razpravljal o delovanju slovenskih deželnih poslancev v Gradcu.

Gospod deželni poslanec Terglav je je pojasnil razloge, na podlagi katerih so bili primorani nastopiti pot obstrukcije. Povedal je med drugim tudi, kako neznosno prezira in zaničuje nemška večina spodnještajerske poslance ter sploh ves slovenski narod. Dogodek, ki se je prigodil v vozu graške polične železnice, kjer se je imenovalo Slovence kantabale, to je ljudožrce, je izzval pri zborovalcih silno ogorčenje in stud proti Nemcem.

Poslanec Terglav je obrazložil tudi okvirni zakon za zvišanje davka na pivo ter je povdarjal, da se je po temeljitem študiranju tega vprašanja odločil glasovati rajši za davek na pivo, kakor pa da bi se zvišale doklade na zemljiški, hišnorazredni in obrtni davek, kar so mu vsi zborovalci-hmeljarji soglasno odobrvali.

Priporočal je tudi, da bi se ljudstvo posluževalo ugodnosti, katere nam nudi nova postava glede regulacije potokov in rek ter gradnje novih okrajnih cest, ker se po novi postavi dobi iz melioracijskega zaklada prispevek do 70%.

Stavila so se na poslanca raznovrstna vprašanja, posebno glede podpore vinogradnikom, oziroma ustanovitve deželnih vzornih vinogradov in trsnic, na kar je gospod poslanec točno odgovarjal.

Predlagala se je na to sledeča resolucija, katera je bila z velikanskim navdušenjem soglasno sprejeta:

1. Na shodu v Št. Juriju ob Taboru v nedeljo dne 13. svečana 1910 zbrani volilci odobrujejo možat nastop poslancev Kmečke zveze v deželnem zboru. Izrekajo jim popolno zaupanje in žele, da vstrajajo v težavnem boju za pravice slovenskega ljudstva.

2. Zborovalci najodločneje ugovarjajo nizkotnemu vedenju nemško-liberalnih poslancev proti Slov. klubu. Vedno vladarju zvesto vdano slovensko ljudstvo zahteva enake pravice z nemškimi sodeželani, in če se te ne zajamčijo, zahteva ločitev od Gradca.

Nato je predsednik, vlč. g. župnik Zdolšek, zaključil približno dve uri trajajoči shod.

Šmarje pri Jelšah.

Shoda se je udeležilo nad 200 zborovalcev.

Predsednikom je bil izvoljen kmet Stoklas, podpredsednikom kmet Grobelšek, zapisnikarjem Dragotin Zelič. Udeležili so se zborovanja tudi pristaši Narodne in štajercijanske stranke.

Gospod poslanec Vrečko je v obširnem in temeljitom govoru našteval krivice, ki se gode od nemške liberalne večine v deželnem zboru Slovencev v narodnem in gospodarskem oziru.

Zborovalci so z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem in odobrvali odločni in vstrajni nastop slovenskih poslancev.

Predsednik shoda stavi sledečo resolucijo:

„Volilci zbrani na shodu S. K. Z. v Šmarju pri Jelšah dne 13. februarja 1910

odobravajo obstrukcijo slovenskih poslancev ter jim naročajo, da vstrajajo na tem stališču, dokler ne izbojujejo gospodarskih in narodnih zahtev spodnještajerskih Slovencev;

izrekajo deželnima poslancema gospodu Vrečku in gospodu Pišekju, in sploh vsem poslancem S. K. Z. za njih energičen nastop v deželnem zboru popolno zaupanje;

javno protestirajo proti krivični vsenemški nadvladi in najodločneje obsojajo njeno surovo psovanje slovenskih poslancev in slovenskega ljudstva;

zahtevajo, da se upoštevajo zadeve slovenskih davkoplačevalcev, kakor tudi predlogi, katere stavijo naši poslanci v deželnem zboru;

ako pa nas in naših poslancev nočejo upoštevati, potem je naša parola: Proč od Gradca!, in zahtevamo samoupravo za Spodnji Štajer.

Resolucija se je od vseh zborovalcev z velikim navdušenjem vsprejela, samo dva od štajercijanske stranke sta bila proti. Enega, ki je bil proti geslu: „Proč od Gradca“, je posebno skrbela norišnica. Vedno je ponavljal vprašanje: Kako bi spodnještajerski Slovenci v slučaju samouprave zamogli norišnico vzdrževati. Dobil je pa od gospoda Čakša odgovor, da iz statističnih podatkov ve, da se nahaja v norišnici v Gradcu primeroma več Nemcev, kakor Slovencev, in da si radi norišnice nam nikakor ni treba beliti glave. Pokazal je tudi svojo nevednost radi višjih šol. Rekel je, da bi jih Spodnja Štajerska ne mogla vzdrževati. Obžalujemo njegovo modrost; mi kot priprosti kmetje vemo, da višje šole vzdržuje država, ne dežela. Omenil je še več enakih kolobocij, a se je pri ljudstvu le osmešil.

Mi volilci odobravamo odločen nastop slovenskih poslancev v deželnem zboru ter jih prosimo, da vstrajajo na tem stališču, v boju za gospodarske in narodne pravice spodnještajerskih Slovencev.

Polom koroških deželnih financ.

Koroška deželna blagajna je prazna. Kakor smo že zadnjič poročali, izkazuje letošnji proračun koroške dežele krasen primanjkljaj. Naše zadnje poročilo moramo v toliko popraviti, da deficit ne znaša samo 446.030 K, ampak nič več, pa nič manj kot 5 milijonov 42.101 K.

Tukaj imamo najbolj žalosten vzgled, kako vzorno znajo gospodariti nemško-nacionalne večine v vseh deželah z davčnim denarjem. Nemško-nacionalni stranki se nikjer v nobeni deželi ne gre za to, kako bi z dobrim gospodarstvom pomagala ljudstvu do boljšega blagostanja, ampak ona kopiči dan za dnem v deželah, kjer ima neomajno gospodarstvo, dolgove na dolgove.

Tako tudi gledajo sedaj nemški nacionalci na Koroškem, kako bi zadelali veliko luknjo deficita v deželni blagajni. Da primanjkljaj pokrijejo, bodo k itak že visokim davkom spet nove svote na rame ubogih davkoplačevalcev naprtili. Vendar vkljub nameranim novim davkom še bode končni deficit vseeno znašal 846.000 K.

Koroško izdaje vsako leto ogromne svote za šole, ki so pa tako prikrojene, da se v njih en gros vzgajajo nemškarji. V proračunu vidimo, da mogotci kar razsipajo denar za razne podpore svojim nemško-nacionalnim društvom in pristašem.

Skoraj nikdar pa nimajo ti dobri naši prijatelji denarja za gospodarske potrebe naših kmetov. Od kmetov hočejo samo, da sme biti zadovoljen z velikimi davčnimi bremenji, a da bi se skrbelo kaj za gospodarski napredek kmetijstva, o tem se tem gospodom še sanja ne.

Saj je glavno načelo koroških in štajerskih nemških nacionalcev: Propagirati samo vsenemštvo, a zatirati slovensko ljudstvo!

Politični pregled.

Državni zbor.

V četrtek dne 24. februarja se zopet otvori državni zbor. Na dnevnem redu so sledeče točke: volitev dveh novih podpredsednikov, prvo branje rekrutne predloge in branje proračuna ter nove finančne reforme.

Kakor znano, se je v zadnjem zasedanju pred božičem sprejel predlog, po katerem se izvolita šesti in sedmi podpredsednik zbornice. Ti dve mesti bosta pripadali ena Rusinom in ena Italijanom.

Goriški deželni zbor.

V seji deželnega zbora goriškega dne 14. febr. je poslanec S. L. S. Marinič predlagal spremembo deželnega občinskega volilnega reda, ki obstoji še iz leta 1864. V predlogu se zahteva, da se novi občinski volilni red prikroji novim časovnim potrebam in zahtevam primerno. Predlog je bil sprejet.

V tej seji je predlagal poslanec Bugatto ustanovitev laške pravne fakultete.

Poslanec Faidutti pa je zahteval spremembo goriškega mestnega statuta.

Laški poslanec Petarin predlaga, naj se pri občinskih volitvah uvede splošni volilni razred.

Sklenilo se je tudi izvoliti posebno komisijo, ki bo nadzirala delovanje deželnega odbora in drugih deželnih uradov in zavodov.

Poslanec Berbuč je vložil predlog za uvedbo električne železnice Trst—Opčina—Sežana.

Sporazum med Avstrijo in Rusijo.

Izšla je uradna spomenica, ki naznanja, da ostanejo predmeti pogajanj med obema državama sicer še tajni, da se pa skoraj razglasi, na kakšni podlagi sta se Rusija in Avstrija sporazumeli glede balkanskih razmer. Važnemu sporazumu pritrđita tudi Angleška in Francoska.

Raznoterosti.

Otvoritev trgovskega pristanišča pri Sv. Andreju v Trstu. V pondeljek dne 14. februarja se je slovesno otvorilo novo avstrijsko trgovsko pristanišče

v Št. Andreju v Trstu. Pristanišče se imenuje: Fran Josipovo pristanišče. K otvoritvi je došel trgovinski minister Weiskirchner, ki je imenom osrednje vlade izvršil otvoritev. Ob tej priliki je govoril Weiskirchner o važnem pomenu novega pristanišča in o koristi, ki bo imel od tega Trst, oziroma naša država. Predisostvovali so otvoritveni slavnosti različni visoki dostojanstveniki, med njimi tudi tržaški škof dr. Nagl. Naša država se je dosedaj vse premalo brigala za povzdigo pomorske trgovine ter za potrebna trgovska pristanišča.

Velik javni shod v Celju priredi S. K. Z. v nedeljo dne 20. t. m. dopoldne takoj po 8. uri v dvorani hotela „Pri belem volu“ z dnevnim redom: Deželni zbor in samouprava za Spodnji Štajer. Govorila bosta državni in deželni poslanec gospod dr. Ivan Benkovič ter deželni poslanec gosp. A. Terglav. Vsi na shod!

Kaj govore številke? Tajništvo rimske kurije je priobčilo izkaz vseh darov, katere so darovali katoličani sv. očetu, naj jih porabi za uboge ponesrečence Kalabrije in Mesine. Iz tega izkaza se razvidi, da znaša svota vseh darov celih 6.000.000 kron. Papež sam pa je daroval iz svojega lastnega premoženja 1½ milijona kron. Pa si upa še marsikdo trditi, da katoliška cerkev ni pogubljiva za narode.

Učitelji in slovenščina. Naši liberalni učitelji so glavni stebri Narodne stranke, kakor smo že večkrat poudarjali, v narodnem oziru jako malomarni. Svoje vloge na višje šolske oblasti pišejo skoraj izključno v nemškem jeziku; ne vemo, ali iz strahu, ali iz klečeplaznosti. Evo zopet dokaza! Šolski vodja Ivan, ali kakor se nam podpisuje Johann Kodermann je prosil pred kratkim celjski okrajni šolski svet, da naj otroci njegove šole prejemajo sv. zakramente v podružniški, in ne v župnijski gališki cerkvi. Seveda v nemškem, četudi so vsi udje okrajnega šolskega sveta sami Slovenci in se pri sejah istega razpravljajo izključno vse v slovenskem jeziku. G. dr. Kukovec! Ali bi ne hoteli poučiti te narodne mlačneže, da naj bolj spoštujejo svoj materni jezik. Seveda tega ne boste storili, ker je Vaš program: več nemščine.

Nasledki svobodne šole. Na Francoskem je bilo v letih 1900—1905 5000 več zločinov, kot v letih 1896—1900. Število zločinov, kojih krivcev niso zasledili, je poskočilo od 96.000 na 107.710. Mladih hudodelnikov je okoli 30.000; pomnožili so se v 75 letih za 450%. In ti zločini rastejo vkljub vedno večjemu številu šol! Pred 75 leti je izdala država za šole 35 milijonov, v letu 1908 — 500 milijonov. Šola, ki hoče razvijati samo intelektualne zmožnosti, pa popolnoma zametuje in zanemarja vzgojo značaja, ne zasluži imena vzgojevališča! Po pravici toži Foerster v svoji „Jugendlehre“ o sedanjih šolah, ki vtepajo otrokom v glavo bogve koliko znanosti, za vzgojo srca pa se ne brigajo čisto nič, ali pa zelo, zelo malo. In vendar je pravo poznanje in umevanje človeškega srca vir in pogoj sreče! Ali ni žalostno, če vidimo toliko ljudi, ki se ponašajo z vsem mogočim znanjem, ki vedo, kako se dajo ukrotiti in porabiti prirodne sile človeštvu v prid, elementarnih sil in strasti, ki divjajo v njih dušah, pa ne poznajo!

Miloš Stibler, od liberalne Zadrúžne zveze v Celju plačani agitator Narodne stranke, je po poročilu v „Narodnem Dnevniku“ na shodu v Šmartnem pri Slovenjgradcu napadal naše poslance, v zahvalo za to, da ga vzdržuje cela vrsta posojilnic, katere vodi in vzdržujejo pristaši S. K. Z. Gospodje dr. Jančkovič, P. Novak, kaj porečete k temu? Ali se pustite blafiti še celo v trenutku, ki je tako usodepopen za naš narod? (Pribiti moramo, da se na naših shodih ni niti omenjalo ne Narodne stranke, ne liberalcev, a — politiki celjskega kalibra udrihajo po naših poslancih. S tem se vrši narodno delo in krepki naš odpor proti Nemcem, kaj ne? Posojilnice! Proč od take zveze, katere uradniki ne morejo niti v najodločnejših trenutkih brzdati svoje strankarske zagrizenosti! To si bo treba za volitve zapomniti!

Šoštanj — padel.

Kar smo pričakovali in izrazili odkrito v zadnji številki, se je uresničilo. Najlepši slovenski trg Šoštanj je prišel s svojo upravo zopet v nemčurske roke.

Šoštanj se je v zadnjih letih lepo povzdignil. Slovenstvo se je širilo, da je bilo veselje. Trg je imel skoraj docela slovenski značaj. Posvetna inteligenca, zlasti uradništvo, obrtništvo in tržani, so dali trgu pravi pečat narodnega kraja. Saj je bilo še pri zadnjem ljudskem štetju 908 Slovencev in le samo 179 Nemcev.

Kako je mogoče, da so se spreobrnilo razmere toliko na slabše? Ali so vsi ti Slovenci izumrli? So li izginili s površja vsled gospodarskih kriz? Ali so se vsi poturčili, oziroma ponemškutarili? Upamo, da ne! Toliko je gotovo, da je slovenstvo trgu dajalo sijaj, toda bilo je veliko samega bleska, ker ni bilo prave gospodarske podlage. To slovenstvo primerjamo lahko nežni, bujni cvetki, ki stojijo v svojem krasu za trenutek, pa tudi hitro usahne. To slovenstvo ni bilo pristno in dovolj solidno; vsled tega bode v bodoče odločilno svarilo za marsikatero, ki rešujejo „ljubo, drago domovino“ z vstrajnim delom pri polju vina in se navdušujejo, razvneti po vinskih duhovih, za

MALA NAZNANILA

ki se prejema po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.
Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Nikoli več

ne bodem menjal mila, odkar rabim Bergmann-ovo Steckenpferd-lilljno milo (znamka Steckenpferd) od Bergmann & Co., Tešin na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin. in se dobi v vseh lekarnah, drožerijah itd.

500 hl najboljšega haloškega vina iz l. 1909, ze dvakrat pretočenega, proda po K 80 — do 40 — loko žel. postaja „Posojilnica Sv. Barbara v Hal“ 17

Uradne zavitke

z natisom in brez natisa, vsake velikosti in kakovosti

priporoča Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Edina narodna trgovina čevljev

Štefan Strašek, Celje

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev za gospode, dame in otroke; posebne čevlje za ples, bele in lakaste po najnižji ceni!

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasino-gasse štef. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela. :: 53

Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Leitersberger Weinstube

(Hotel „ALWIES“)

priporoča izvrstna pristna vina, zmiraj sveže marčno pivo in dobro kuhinjo.

Za društva posebna soba.

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujece.

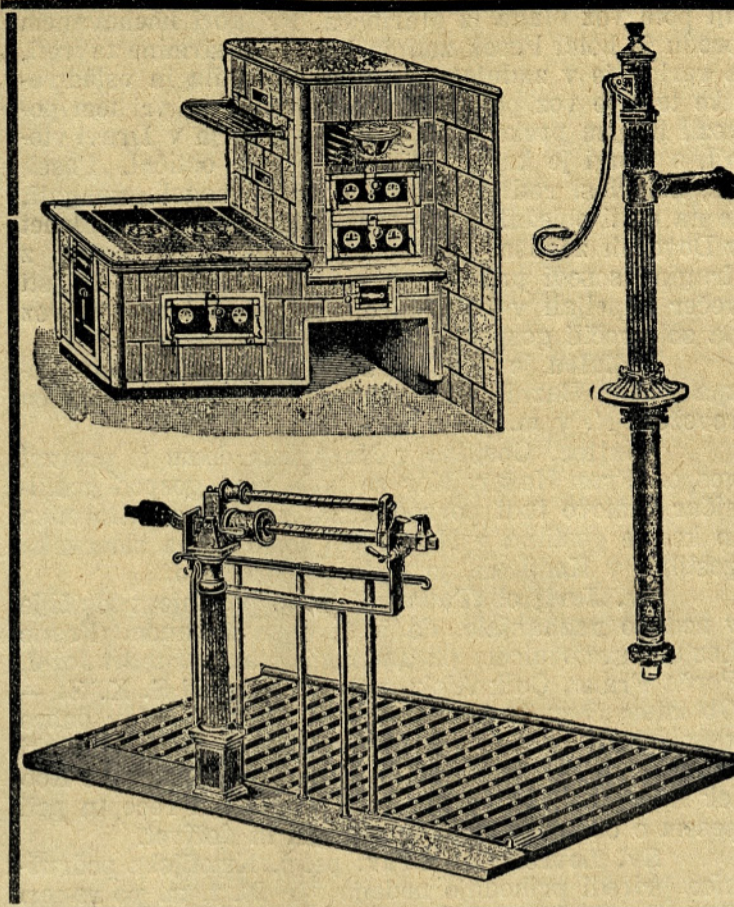
Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

ROBERT DIEHL, žganjarna, Celje,

priporoča svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak.

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.

[koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevezam napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izde lujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Perilo

žensko in moško, kakor srajce, hlače in ovratnike, nadalje kravate, pase, rokavice, dežnike, solnčnike, predpasnike in spodnja krila samo solidni fabrikat v velikanski izbiri in čudovito nizkih cenah se kupi v veletrgovski hiši 64

R. Stermecki, Celje.

Velikanska zaloga garnitur, zastorov in preprog 1 garnitura iz 1 prtica za mizo in 2 za posteljo skupaj K 9.—, fina K 10.—. Kambrkastih ostankov po 20 mt., trepežni, K 8.—, fini K 10.—, zelo fini K 12.—.

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Dobra poceni zdrava

mora biti resnična kava za družino. To je pa Kathreiner Kneippova sladna kava, toda le tedaj, kadar je gospodinja previdna in pri nakupu izrečno poudarja ime Kathreiner in vzame le izvorne zavitke s tem imenom in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn. 10 Priznana najboljša igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

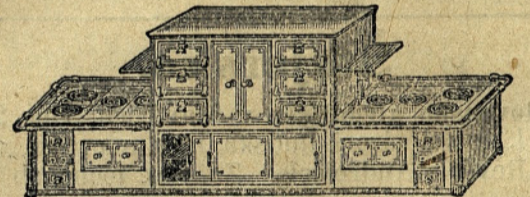
Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin. 78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.